Εισήγηση του Προέδρου του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας για το Δείκτη Εμπιστοσύνης Καταναλωτή (Β' Τρίμηνο του 2010)

 Ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή (ΔΕΚ) δημοσιεύεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Αθήνας, δύο από τους πιο έγκυρους φορείς του οικονομικού γίγνεσθαι στη χώρα μας.

Η εμπιστοσύνη του καταναλωτή δείχνει τη δυναμική επίπτωση της συμπεριφοράς του καταναλωτή σε όρους ψυχολογίας ως προς την δαπάνη. Με την κατασκευή του Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή λαμβάνουμε πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση, και την οικονομική δραστηριότητα γενικότερα, που χρονικά προηγούνται της περιόδου που διανύουμε.

Σε μια περίοδο έντονης οικονομικής ανασφάλειας, η κατανόηση των απόψεων των πολιτών έχουμε δει ότι αποτελεί σημαντική γνώση για την μελλοντική καταναλωτική συμπεριφορά.

Είναι προφανές, ότι οι δείκτες εκτίμησης των μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων δείχνουν την τάση της οικονομίας και προβλέπουν την εξέλιξή της. Ένας τέτοιος δείκτης, είναι ο δείκτης εμπιστοσύνης του καταναλωτή, ο οποίος αποτυπώνει τις αντιλήψεις των πολιτών και των προσδοκιών τους για το μέλλον.

Υπάρχουσα Κατάσταση

Η εικόνα της ελληνικής οικονομίας συνεχίζει να παρουσιάζει χαρακτηριστικά οικονομίας υπό κατάρρευση.

Οι ακάλυπτες επιταγές που έχουν σφραγισθεί στις Τράπεζες στους 5 πρώτους μήνες του 2010 έφθασαν τα 641 εκατομμύρια ευρώ. Σε μία περίοδο που οι τράπεζες έχουν κλείσει τις στρόφιγγες κάθε μορφής χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις, υγιείς και μη, σε μία περίοδο που οι εμπορικές συναλλαγές βρίσκονται στο ναδίρ των τελευταίων ετών, σε μία περίοδο που οι ακάλυπτες επιταγές αντικαθίστανται με καινούριες, έχουμε το λυπητερό ποσό των 641 εκατομμυρίων ευρώ σε ακάλυπτες επιταγές. Το μέγεθος αυτό, 51% υψηλότερο από το αντίστοιχο του 2008, δείχνει την έλλειψη ρευστότητας που αντιμετωπίζει η αγορά ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης.

Η ανεργία, το πρώτο τρίμηνο του 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, διαμορφώθηκε στο 11,7%, έναντι 9,3% του αντίστοιχου τριμήνου του 2009. Ανησυχητικό είναι το ποσοστό της ανεργίας που καταγράφεται στους νέους ηλικίας από 15 έως 29 ετών το οποίο είναι 22,3%. Το ποσοστό ανεργίας των μακροχρόνιων ανέργων διαμορφώνεται στο 32,9% του συνόλου των ανέργων. Οι εκτίμησεις του ΟΟΣΑ για την ανεργία στους νέους στο τέλος του 2010 είναι 28% και της Deutsche Bank είναι 15% για το τέλος του 2010 και 20% για το 2012. Η συνεχόμενη αύξηση της ανεργία από τρίμηνο σε τρίμηνο μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι εκτιμήσεις αυτές δυστυχώς θα γίνουν πραγματικότητα. Η εφαρμογή του Καλλικράτη είναι μία επιπλέον πηγή αύξησης της ανεργίας αφού δεκάδες χιλιάδες συμβασιούχοι στην τοπική αυτοδιοίκηση θα απολυθούν. Η πραγματική ανεργία εκτιμούμε ότι θα αυξηθεί περεταίρω και μάλιστα με πιο γοργούς ρυθμούς, με δεδομένη τη κρίση στους κλάδους της οικοδομής, της βιομηχανίας, του λιανεμπορίου και των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή παρουσίασε αύξηση της τάξης του 5,2% τον Ιούνιο του 2010 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Ιουνίου του 2009. Η πραγματική αγοραστική δύναμη των καταναλωτών μειώνεται με πολύ μεγαλύτερο ρυθμό από το ρυθμό που αυξάνεται ο τιμάριθμος. Ο λόγος είναι ότι εξακολουθούν να σημειώνονται σημαντικές αυξήσεις σε βασικά είδη και υπηρεσίες ευρείας κατανάλωσης. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τον Ιούνιο του 2010 σε σχέση με τον Ιούνιο του 2009 είχαμε αύξηση 42% στην τιμή της βενζίνης, 28% στα τέλη κυκλοφορίας και στα διόδια, 40% στο πετρέλαιο θέρμανσης. Αυξήσεις που με τη σειρά τους θα επιφέρουν επιπλέον αυξήσεις στις τιμές των βασικών αγαθών στους αμέσως επόμενους μήνες.

Αναμφισβήτητα, το 2009 μας κληροδότησε μια βαθειά χρηματοοικονομική κρίση. Το 2010 ήλθε με τους χειρότερους οιωνούς. Η κρίση άρχισε να δείχνει τις επιπτώσεις στην πραγματική παραγωγική οικονομία, εκεί όπου παρατηρούνται φαινόμενα, όπως είναι η αύξηση της ανεργίας, το κλείσιμο επιχειρήσεων και η μείωση του

ρυθμού της κατανάλωσης. Οι Έλληνες καταναλωτές ψωνίζουν λιγότερο, αποταμιεύουν λιγότερο και συγχρόνως εξακολουθούν να είναι και υπερχρεωμένοι.

Συμπεράσματα της Έρευνας Συνοπτικά

Στόχος της έρευνας μας είναι η όσο το δυνατόν καλύτερη κατανόηση των απόψεων των πολιτών ως εργαλείου μελέτης της οικονομικής τάσης στη χώρα. Από τα συμπεράσματα της έρευνας αναφέρω επιγραμματικά τα πιο σημαντικά.

Ο Δείκτης Εμπιστοσύνης του Καταναλωτή το 2ο τρίμηνο του 2010 παρουσίασε περαιτέρω ισχυρή μείωση κατά 8,43% σε σύγκριση με το Α' τρίμηνο του 2010. Στη γνώμη των καταναλωτών για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση κυριαρχεί πια έντονη απαισιοδοξία. Όπως δείχνει ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή, η εμπιστοσύνη μειώθηκε στα χαμηλότερα επίπεδα που έχουμε ποτέ παρατηρήσει. Καταγράφονται απαισιόδοξες προθέσεις για καταναλωτικές δαπάνες τους επόμενους 12 μήνες. Ο Δείκτης Αντίληψης του Κόστους Ζωής δείχνει ότι ο καταναλωτής έχει την αίσθηση πως έχει αυξηθεί το κόστος ζωής σήμερα σε σύγκριση με αυτό που ήταν τον προηγούμενο χρόνο.

Η απαισιοδοξία, και παράλληλα η μείωση της πραγματικής αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, φαίνεται να οδηγούν τους καταναλωτές στην πρόβλεψη της αύξησης του κόστους ζωής. Η πτώση κατά 11,8% του Δείκτη Κόστους Ζωής το Β' τρίμηνο σε σχέση με το Α' τρίμηνο του 2010, δείχνει ότι οι Έλληνες καταναλωτές θεωρούν ότι η χώρα περνάει περίοδο σοβαρής οικονομικής κρίσης χωρίς ελπίδες ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον.

Το επίπεδο απαισιοδοξίας είναι ιδιαίτερα υψηλό όσον αφορά στις προσδοκώμενες αλλαγές της προσωπικής τους οικονομικής κατάστασης. Παρατηρείται, χαρακτηριστικά, πτώση κατά 11,55% του Δείκτη Προσδοκώμενων Αλλαγών της Προσωπικής Οικονομικής Κατάστασης το Β' τρίμηνο του 2010 σε σύγκριση με το Α' τρίμηνο του 2010.

Αρνητικές είναι οι προβλέψεις των καταναλωτών για την πορεία της Ελληνικής Οικονομίας τους προσεχείς 12 μήνες. Ο Δείκτης Προσδοκώμενης Οικονομικής Κατάστασης της Χώρας του Προσεχείς 12 μήνες μειώθηκε κατά 12,5% το Β' τρίμηνο του 2010 σε σύγκριση με το Α' τρίμηνο του 2010.

Σε ό,τι αφορά την πρόβλεψη των καταναλωτών για την πορεία της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες, επιδεινώνεται έντονα και η τιμή του Δείκτη Προσδοκώμενης Μεταβολής της Ανεργίας υποχωρεί κατά 13%.

Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και η ψυχολογία τους στην οικονομία έχει σημαντική επίπτωση, αφού καθορίζει την πορεία των δαπανών στην πραγματική οικονομία. Γίνεται αντιληπτό από την συνολική εξέταση των δεικτών ότι οι καταναλωτές θα περιορίσουν ακόμη περισσότερο τις δαπάνες τους και ως εκ τούτου δεν προσδοκούμε ανάκαμψη για την κατανάλωση και επομένως για την οικονομία στους επόμενους μήνες. Δυστυχώς αναμένουμε μεγάλα λουκέτα στην αγορά λόγω της μείωσης της κατανάλωσης.

Συμπεραίνουμε, ότι δεν ακολουθεί η χώρα μας το σωστό δρόμο για την έξοδο από την κρίση. Κρούουμε στην κυβέρνηση των κώδωνα του κινδύνου. Καλούμε την κυβέρνηση να μελετήσει την έρευνά μας, να λάβει υπόψη της τα συμπεράσματά της, και βάσει αυτών να χαράξει σωστή πολιτική ως προς την ανάκαμψη της αγοράς.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ Β' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2010

DOWNLOAD